

Serafimowicz, Włodzimierz

Ogólnokrajowe konferencje w Płocku nt. gospodarki rynkowej w budownictwie

---

Notatki Płockie 37/4-153, 42-48

1992

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

OGÓLNOKRAJOWE KONFERENCJE W PŁOCKU NT. GOSPODARKI RYNKOWEJ W BUDOWNICTWIE

1. WPROWADZENIE

Płockie środowisko inwestycyjno-budowlane związane z budową Mazowieckich Zakładów Rafineryjnych i Petrochemicznych oraz Fabryki Maszyn Żwnych jako jedno z pierwszych w Polsce rozpoczęło działania merytoryczno-organizacyjne w usprawnieniu metod zarządzania i organizacji budownictwa z uwzględnieniem wymogów gospodarki rynkowej.

W związku z trudnościami socjopsychologicznymi pokonania negatywnych elementów systemu nakazowo-rozdzielczego został zorganizowany, początkowo w ramach Koła PZITB przy P.B.P. "PETROBUDOWA" w Płocku, a następnie w ramach Oddziału Wojewódzkiego PZITBi Rady Wojewódzkiej NOT, zespół propagujący nowoczesne metody zarządzania wspomaganie techniką komputerową.

Na bazie usprawniania w latach 1968-1980 metod planowania i zarządzania procesem inwestycyjnym i przedsiębiorstwem budowlano-montażowym oraz zorganizowanych w Płocku dwóch międzynarodowych konferencji dotyczących integracji informacyjnych i informatycznych systemów zarządzania w budownictwie i procesie inwestycyjnym /1979 i 1980 r./ powstał odpowiedni klimat do poszukiwań nowych rozwiązań organizacyjnych w budownictwie w kierunku gospodarki rynkowej, forsowanym przede wszystkim przez środowisko związane z SOLIDARNOŚCIĄ.

Należy stwierdzić, że zespół usprawniający metody organizacji i zarządzania, w warunkach niedoceniaenia i ośmieszania tematyki uzyskał szczególną pomoc w osobach: przewodniczącego OW PZITB w Płocku na przełomie lat 70/80 - mgr inż. Zbigniewa Michalskiego oraz ówczesnego sekretarza RW NOT w Płocku - mgr inż. Ryszarda Pijanowskiego.

O stosunku ówczesnych decydentów, odpowiedzialnych za informatykę w budownictwie, do płockich działań organizacyjno-merytorycznych może świadczyć fakt, że nawet autorzy referatów z wojewódzkich przedsiębiorstw informatyki budowlanej "ETOB" mieli zabroniony udział w II Płockiej Konferencji Informatycznej /czerwiec 1980 r./ Należy w tym miejscu zaznaczyć, że przewodniczącym Komitetu Naukowego omawianej konferencji był prof. zw. dr inż. Leon Rowiński, od kilku dziesiątek lat uważany za najwybitniejszego specjalistę w dziedzinie organizacji budownictwa w Polsce.

Doc. dr inż. Witold Staniszkis, który pioniersko wdrożył w polskim budownictwie systemy amerykańskie typu CPM/PERT jako metodę decydujących cią-

gów /MDC/ - ocenił, iż płockie konferencje informatyczne zgrupowały najwybitniejszych ówczesnych praktyków i teoretyków komputerowych metod zarządzania a w swoim podręczniku nt. organizacji w budownictwie wymienił je jako szczególnie interesujące w skali kraju.

W oparciu o kontakty z warszawskim środowiskiem naukowym związanym z Komitetem Ekonomiki i Organizacji Budownictwa Zarządu Głównego Polskiego Związku Inżynierów i Techników Budowlanych oraz Instytutem Organizacji, Zarządzania i Ekonomiki Przemysłu Budowlanego "ORGBUD" w Warszawie zorganizowano w pierwszej połowie lat osiemdziesiątych w Płocku trzy ogólnokrajowe konferencje dotyczące gospodarki rynkowej w budownictwie. Pierwsza z nich pt. "Założenia reformy gospodarczej w budownictwie" została zorganizowana jako druga w tym temacie w skali kraju. Równocześnie należy zaznaczyć, że pierwsza konferencja dotycząca reformowania budownictwa zorganizowana przez TNOIK w Gdańsku została zainspirowana przez płockie środowisko budowlane.

2. KONFERENCJA PT. "ZAŁOŻENIA REFORMY GOSPODARCZEJ W BUDOWNICTWIE" /Płock, 27 kwietnia 1981 roku i 4 maja 1981 r./

A/ CEL I ZAŁOŻENIA KONFERENCJI:

"Celem konferencji - według sekretarza naukowego konferencji mgr. Henryka Rogali - było przedstawienie propozycji Komitetu Ekonomiki Budownictwa ZG PZITB założeń reformy gospodarczej w budownictwie oraz przedyskutowanie ich w konfrontacji z poglądami praktyków: pracowników przedsiębiorstw budowlanych, służb inwestorskich, biur projektowych i ich jednostek nadrzędnych.

Zakres tematyczny konferencji obejmował obszar zagadnień dotyczący upowszechniania tzw. małej a następnie docelowej reformy gospodarczej w budownictwie, podstawowe problemy systemu ekonomicznego budownictwa ze szczególnym uwypiękieniem zagadnień cenowych oraz problematykę organizacji budownictwa i samodzielności przedsiębiorstwa budowlanego, zawartą w raporcie o stanie budownictwa pt. "O NOWY ŁAD BUDOWLANY".

Tematyka konferencji zmierzała m.in. do wypracowania w ramach PZITB stanowiska i wniosków dla Komisji opracowującej reformę gospodarczą."

Podstawowym zamierzeniem płockich organizatorów konferencji było umożliwienie zaprezentowania stanowisk w dziedzinie reformowania budownictwa przez wszystkie środowiska począwszy od ówczesnej władzy poprzez naukowców i praktyków do

ówczesnej opozycji. W związku z nadzwyczaj dużym zainteresowaniem w kraju tematem konferencji i liczbą zgłoszeń uczestników przewyższającą 600 osób zdecydowano przeprowadzić w odstępie tygodnia dwie konferencje pod tym samym tytułem.

B/ PATRONAT NAD KONFERENCJAMI:

- w dniu 27 kwietnia 1981 roku /Zarząd Główny PZITB/,

- w dniu 4 maja 1981 roku /NSZZ "SOLIDARNOŚĆ"/.

Należy przypomnieć, że po przeprowadzeniu pierwszej konferencji miała miejsce próba niedopuszczenia do zorganizowania drugiej konferencji przez ówczesnych miejscowych decydentów budowlanych.

C/ ORGANIZATORZY KONFERENCJI:

- Komitet Ekonomiki Budownictwa ZG PZITB,

- Wojewódzki Komitet d/s Ekonomiki, Zarządzania i Organizacji Pracy przy Radzie Wojewódzkiej NOT w Płocku.

- Oddział Wojewódzki PZITB w Płocku,

D/ KOMITET ORGANIZACYJNY:

- przewodniczący - mgr inż. Zygmunt Skupiński /NOT, PZITB/,

- wiceprzewodniczący - mgr inż. Zbigniew Michalski /PZITB/,

- wiceprzewodniczący - mgr inż. Andrzej Bieńkowski /NOT/,

- sekretarz naukowy - mgr Henryk Rogala /ZG PZITB/,

- sekretarz organizacyjny - mgr inż. Włodzimierz Serafimowicz /PZITB, NOT, TNOIK, NSZZ "SOLIDARNOŚĆ"/,

- członkowie: mgr inż. arch. Antoni Rogucki /PZITB/, inż. Ryszard Kuczek /PZITB/, mgr inż. arch. Janusz Ogiński /SARP/, mgr Jan Brzost /PTE, NOT/, Jan Zawadzki /NSZZ "SOLIDARNOŚĆ"/, Jan Nowak /NSZZ "BUDOWLANI"/, Janusz Zalewski /PZITB/.

E/ WYKAZ OPUBLIKOWANYCH REFERATÓW:

1/ ZAŁOŻENIA REFORMY GOSPODARCZEJ

- mgr Janusz Wróblewski, wicedyrektor Departamentu Koordynacji Planowania Ministerstwa Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych,

2/ RAPORT O STANIE BUDOWNICTWA

- dr inż. Andrzej Bratkowski, kierownik Zakładu w Instytucie Organizacji, Zarządzania i Ekonomiki Przemysłu Budowlanego "ORGBUD" w Warszawie /obecnie minister Gospodarki Przemysłowej i Budownictwa/,

3/ CENY I WYNAGRODZENIA ZA ROBOTY BUDOWLANO-MONTAŻOWE

- doc. dr Krystyna Rachtan, kierownik Zakładu w Instytucie Organizacji, Zarządzania i Ekonomiki Przemysłu Budowlanego "ORGBUD" w Warszawie, /NSZZ "SOLIDARNOŚĆ"/,

4/ SYSTEM EKONOMICZNO-FINANSOWY BUDOWNICTWA

- mgr Henryk Rogala, przewodniczący Komitetu Ekonomiki i Organizacji Budownictwa przy ZG PZITB,

5/ MAŁA REFORMA GOSPODARCZA W PRAKTYCE P.B.P."PETROBUDOWA" W PŁOCKU

- mgr inż. Włodzimierz Serafimowicz, sekretarz Wojewódzkiego Komitetu d/s Ekonomiki, Zarządzania i Organizacji Pracy przy RW NOT w Płocku, członek Komitetu Ekonomiki i Organizacji Budownictwa ZG PZITB,

- mgr inż. Zbigniew Michalski, przewodniczący Oddziału Wojewódzkiego PZITB w Płocku /obecnie dyrektor Mazowieckiego Biura Projektów "MAPRO" w Płocku/.

3. KONFERENCJA PT. "REFORMA GOSPODARCZA W BUDOWNICTWIE W DRUGIM ROKU WDRAŻANIA" /Płock, 28 września 1984 r./

A/ CEL I ZAŁOŻENIA KONFERENCJI:

"Celem konferencji - według sekretarza naukowego konferencji dr. Edwarda Radzewicza - było przedstawienie stanu wdrażania reformy gospodarczej w budownictwie i w procesie inwestycyjnym oraz przeprowadzenie na te tematy szerokiej dyskusji między referentami - członkami Zespołu Budownictwa Komisji d/s Reformy Gospodarczej a praktykami - pracownikami przedsiębiorstw i zrzeszeń budowlanych, służb inwestorskich, biur projektowych, wojewódzkich zarządów budownictwa i wojewódzkich zarządów inwestycji."

Liczba uczestników konferencji - około 300 osób.

B/ PATRONAT NAD KONFERENCJĄ:

- Zespół Budownictwa Komisji d/s Reformy Gospodarczej,

C/ ORGANIZATORZY KONFERENCJI:

- Komitet Ekonomiki i Organizacji Budownictwa ZG PZITB,

- RW NOT w Płocku,

- OW PZITB w Płocku.

D/ KOMITET ORGANIZACYJNY:

- sekretarz naukowy - dr Edward Radzewicz, członek Komitetu Ekonomiki i Organizacji Budownictwa ZG PZITB,

- sekretarz organizacyjny - mgr inż. Włodzimierz Serafimowicz, przewodniczący Wojewódzkiego Komitetu d/s Ekonomiki, Zarządzania i Organizacji Pracy przy RW NOT w Płocku.

E/ WYKAZ OPUBLIKOWANYCH REFERATÓW:

1/ ORGANIZACJA ZARZĄDZANIA BUDOWNICTWEM W REFORMIE GOSPODARCZEJ

- inż. Teresa NITKIEWICZ - przewodnicząca Zespołu Budownictwa d/s Reformy Gospodarczej, równocześnie przewodnicząca II Grupy Komisji Budownictwa,

2/ ORGANIZACJA DZIAŁALNOŚCI INWESTORSKIEJ I PROJEKTOWEJ W WARUNKACH REFORMY GOSPODARCZEJ

- prof. dr hab. Henryk HAJDUK - przewodniczący I Grupy Komisji Budownictwa /obecnie dyrektor Instytutu Gospodarki Mieszkaniowej w Warszawie/,

3/ EKONOMIKA I ORGANIZACJA PRZEDSIĘBIORSTWA BUDOWLANEGO

- mgr Henryk ROGALA - przewodniczący III Grupy Komisji Budownictwa,

4/ PROBLEMY RENTOWNOŚCI I ZYSKU W PRZEDSIĘBIORSTWACH BUDOWLANYCH W WARUNKACH REFORMY GOSPODARCZEJ

- dr Edward RADZEWICZ - Komitet Ekonomiki i Organizacji Budownictwa ZG PZITB /obecnie wicedyrektor Departamentu Rynku Budowlanego/

5/ ORGANIZACJA I RACHUNEK MOTYWACYJNY BUDOWY

- prof. dr Czesław UHMA - przewodniczący IV Grupy Komisji Zespołu Budownictwa,

6/ ZMIANY W MECHANIZMACH REFORMY GOSPODARCZEJ W BUDOWNICTWIE W 1984 ROKU

- dr Antoni MACIEJEWSKI - doradca w Biurze Pełnomocnika Rządu d/s Reformy Gospodarczej,

7/ WDRAŻANIE REFORMY GOSPODARCZEJ W BUDOWNICTWIE NA PRZYKŁADZIE WOJEWÓDZTWA PŁOCKIEGO

- mgr inż. Włodzimierz SERAFIMOWICZ - przewodniczący Wojewódzkiego Komitetu NT NOT d/s Ekonomiki, Zarządzania i Organizacji Pracy przy OW NOT w Płocku, członek Komitetu Postępu Technicznego Rady Naczelnej NOT, kierownik Zespołu Budów w Kutnie P.B.P."PETROBUDOWA" w Płocku,

- mgr inż. Zbigniew MICHALSKI - dyrektor Wojewódzkiego Zarządu Inwestycji i Budownictwa Ogólnego przy Urzędzie Wojewódzkim w Płocku, przewodniczący RW NOT w Płocku.

Należy przypomnieć, że o ile teksty opracowań trzech Grup I, III i IV/ Komisji Budownictwa d/s Reformy Gospodarczej ukazały po konferencji w dzienniku RZECZYPOSPOLITA, to opracowanie Grupy II, kierowanej przez przewodniczącą całego Zespołu Budownictwa a dotyczące reformy ministerstwa budownictwa nie zostało dopuszczone do druku. Skróty tego opracowania jako referat pani mgr Teresy Nitkiewicz ukazał się wówczas do publicznej wiadomości tylko w materiałach konferencyjnych płockiej konferencji.

4. KONFERENCJA PT. "REFORMA GOSPODARCTWA A PROBLEMY RESTRUKTURYZACJI BUDOWNICTWA" /Płock, 26-27 listopada 1984 r./

A/ CEL I ZAŁOŻENIA KONFERENCJI:

"Celem konferencji - według sekretarza naukowego konferencji prof. dr. hab. Henryka Hajduka - było zapoznanie uczestników konferencji z problematyką restrukturyzacji budownictwa jako jednego z podstawowych elementów warunkujących powodzenie wdrażania reformy gospodarczej w budownictwie i w procesie inwestycyjnym. Tocząca się w pierwszej połowie lat osiemdziesiątych w Polsce dyskusja na temat restrukturyzacji naszej gospodarki poruszała m. in. zagadnienia wadliwej struktury potencjału wytwórczego, dominacji wielkich zakładów, ich monopolistycznego charakteru, braku elastyczności produkcyjnej, nikłej skłonności innowacyjnej itp.

Drugi nurt tej dyskusji na temat restrukturyzacji dotyczył zmian technologiczno-produkcyjnych i ko-

nieczności przebudowy aparatu wytwórczego i znaczne zmniejszenie nakładów energii, materiałów (w tym głównie pochodzących z importu) i innych czynników produkcji, których zużycie w Polsce na jednostkę określonej produkcji jest znacznie wyższe niż analogiczne nakłady w innych krajach. Budownictwo jest tą gałęzią gospodarki narodowej, która posiada względną łatwość w przekształceniu swojej struktury.

W Polsce była wyjątkowo daleko posunięta koncentracja organizacyjna w budownictwie, w którym dominowały duże i bardzo duże przedsiębiorstwa budowlane z jednej strony, z drugiej zaś duża liczba niezwykle małych zakładów rzemieślniczych. Występowała więc luka strukturalna w postaci braku małych i średnich przedsiębiorstw budowlanych. Analogiczne zjawisko występowało w strukturze organizacji inwestorskich i projektowych. Podstawowym celem konferencji była próba oceny istniejącej struktury budownictwa, wskazanie kierunków restrukturyzacji organizacji inwestorskich, projektowych i budowlanych, wskazania możliwości restrukturyzacji w świetle istniejącej regulacji prawnej i wynikającej z reformy zasad ekonomicznych, określenie skutków wynikających z lokalnego ruchu budowlanego, organizacji przedsięwzięć budowlanych itp."

Frekwencja - około 150 uczestników.

B/ ORGANIZATORZY KONFERENCJI:

- Instytut Organizacji, Zarządzania i Ekonomiki Przemysłu Budowlanego "ORGBUD" w Warszawie,
- Komitet Ekonomiki i Organizacji Budownictwa ZG PZITB,

- RW NOT w Płocku,
- OW PZITB w Płocku.

C/ KOMITET ORGANIZACYJNY:

- sekretarz naukowy - prof. dr hab. Henryk Hajduk /"ORGBUD"/,

- sekretarz organizacyjny - mgr inż. Włodzimierz Serafimowicz, przewodniczący Wojewódzkiego Komitetu d/s Ekonomiki, Zarządzania i Organizacji Pracy przy RW NOT w Płocku.

D/ WYKAZ OPUBLIKOWANYCH REFERATÓW:

1/ Struktura podmiotowa budownictwa ukształtowana w systemie nakazowo-rozdzielczym i kierunki jej pożądaných zmian

- prof. dr hab. Henryk Hajduk /SGPiS, "ORGBUD" Warszawa/,

2/ Mikroorganizacyjne prawidłowości kształtowania struktury organizacyjnej przedsiębiorstwa

- dr Marian Ziółkowski /"ORGBUD" Poznań/,

3/ Elastyczność (zdolność przystosowawcza) potencjału budowlanego w zależności od struktury przedsiębiorstw

- mgr Gabriel Główna /Szkoła Główna Planowania i Statystyki/,

4/ Możliwości przekształceń strukturalnych w świetle przepisów prawnych

- mgr Andrzej Wiśniewski /SGPiS/,

5/ Możliwości przekształceń strukturalnych w świetle uwarunkowań gospodarczych

- doc. dr Ludwik Dziewolski /"ORGBUD" Poznań/
6/ Problemy organizacji lokalnego ruchu budowlanego

- dr Irena Herbst /"ORGBUD" Warszawa, obecnie podsekretarz stanu w MGPIB/

7/ Wpływ reformy gospodarczej na rolę i zasady działania uczestników procesu inwestycyjnego

- doc. dr Jerzy Bogusz /IKS Warszawa/

8/ Podatność budownictwa na reformę typu rynkowego

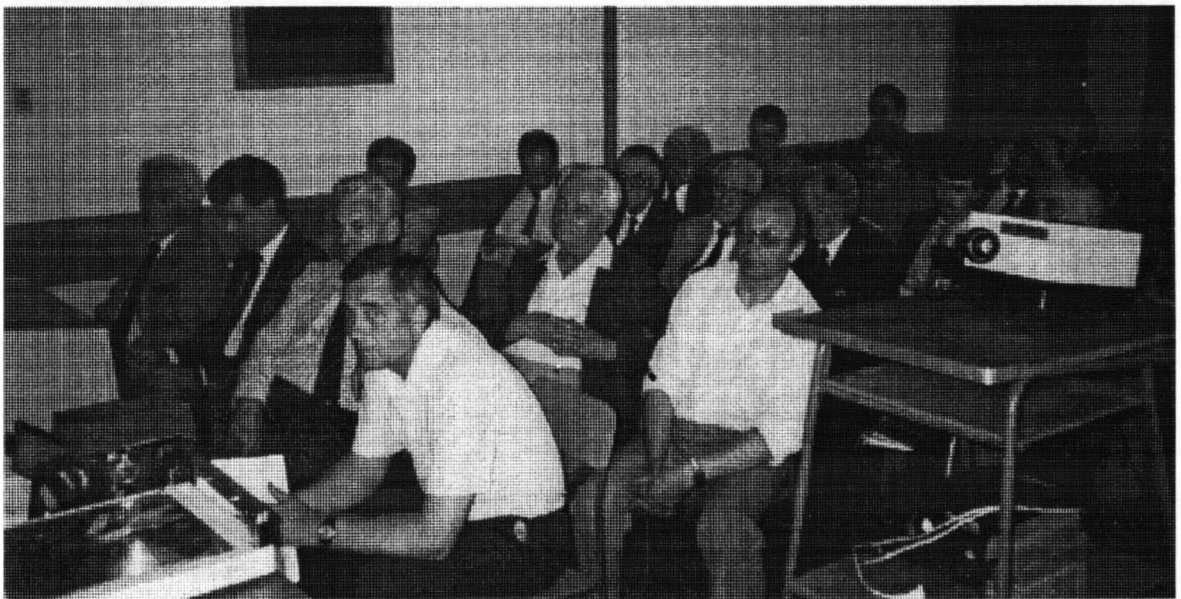
- dr Krzysztof Stangerski /Uniwersytet Łódzki/

9/ Budownictwo w zreformowanej gospodarce

- prof. dr inż. Józef Czachorowski /Wyższa Szkoła Inżynierska w Zielonej Górze/.

W pięciu ogólnokrajowych konferencjach budowlanych w Płocku dotyczących informatyki i gospodarki rynkowej wśród referatów najwybitniejszych polskich naukowców organizacji i ekonomistów budowlanych były prezentowane referaty również płockich praktyków. W omawianej, szóstej konferencji pt. "Reforma gospodarcza a problemy restrukturyzacji budownictwa", nie było płockiego wystąpienia. W pewnym sensie płockie środowisko reprezentował prof. Józef Czachorowski, były uczeń Liceum im. St. Małachowskiego w Płocku. Profesor w 1992 roku obchodził 70-tą rocznicę swoich urodzin, 50-tą rocznicę pracy zawodowej oraz 20-tą rocznicę pracy naukowo-dydaktycznej w Wyższej Szkole Inżynierskiej w Zielonej Górze. Profesor Czachorowski należy do grona najwybitniejszych polskich inżynierów budownictwa przemysłowego, budowniczych Torunia, Wrocławia, Wałbrzycha, Turoszowa, Konina i Adamowa. Bezpośrednio po wojnie zaangażowany był przy budowie Wystawy Ziem Odzyskanych we Wrocławiu, gdzie główny jej pawilon wznosił równie zasłużony dla polskiego budownictwa inż. arch. An-

toni Rogucki, późniejszy dyrektor naczelny Przesiedźbierstwa Budownictwa Przemysłowego "PETROBUDOWA" w Płocku. Należy przypomnieć, że o ile prof. Czachorowski na bazie swojej bogatej praktyki wykonawczej i projektowej posiada liczący się w kraju dorobek naukowy, to dyrektor Rogucki patronując w "PETROBUDOWIE" w latach siedemdziesiątych zespołowi wdrażającemu i opracowującemu nowoczesne, komputerowe metody planowania i zarządzania /PERT, ADK-S, PROKOR, SHOD, BAZA, STEROD/ wyprowadził przedsiębiorstwo na czołową pozycję w tej dziedzinie w Polsce, a nawet w Europie Wschodniej. Należy przypomnieć, że około 90% produkcji budowlano-montażowej w generalnym wykonawstwie sterowane było w cyklu cotygodniowych narad koordynacyjnych przy wykorzystaniu techniki komputerowej. Szczególne zasługi w tej dziedzinie położyli w tamtych latach kordynatorzy: inż. Czesław Sierawski, Roman Kwaśniewski, Jan Zawadzki i Piotr Stolarski, oraz byli kierownicy Działu Koordynacji: mgr inż. Jan Popielski /obecnie prezes Spółki Akcyjnej "INSTAL" w Płocku/ i mgr inż. Maciej Sandomierski /późniejszy sekretarz i dyrektor biura RW NOT w Płocku). Niestety m.in. okres stanu wojennego zaprzepaścił poprzednie osiągnięcia "PETROBUDOWY" w dziedzinie wspomaganie komputerowego w zarządzaniu. Pozycję "PETROBUDOWY" w latach osiemdziesiątych przejęło Przedsiębiorstwo Budownictwa Przemysłowego "PUŁAWY" w Puławach, z którym obecnie Pracownia Informatyki i Projektowania P.B.P. "PETROBUDOWA" ściśle współpracuje nad wypracowaniem bardziej efektywnych systemów zarządzania. Należy zaznaczyć, że przedstawiciel P.B.P. "PETROBUDOWA" w październiku 1980 roku był delegowany przez Za-

Obrady III Konferencji Towarzystwa Naukowego Inżynierii Procesów Budowlanych /21-22.05.1992/ w sali konferencyjnej Instytutu Technologii i Organizacji Produkcji Budowlanej Politechniki Warszawskiej. Pierwszy od lewej prof. Józef Czachorowski z WSI w Zielonej Górze /były płocczanin/, trzeci z od lewej w pierwszym rzędzie prof. Kazimierz Czapliński - kier. Zakładu Metod Projektowania i Realizacji Budowli Instytutu Budownictwa Politechniki Wrocławskiej, dr inż. Jacek Nitka /P.W./ - sekretarz organizacyjny III Konferencji TNIPB, drugi od prawej w drugim rzędzie prof. Władysław Lenkiewicz /P.W./ - były rektor Filii P.W. w Płocku.

rząd Główny PZITB do reprezentowania Polski na międzynarodowej konferencji w Alma-Ata oraz w maju 1981 roku znalazł się w trzyosobowym zespole z Polski na międzynarodowej konferencji w Sofii. Wprowadzenie stanu wojennego uniemożliwiło mu osobiste wzięcie udziału w 1982 roku w berlińskiej konferencji informatycznej dla budownictwa.

5. KONTYNUACJA DZIAŁAŃ NA RZECZ USPRAWNIENIA BUDOWNICTWA

W latach osiemdziesiątych w działaniach o wprowadzenie gospodarki rynkowej w budownictwie szczególnie aktywnie zapisał się Komitet Ekonomiki i Organizacji Budownictwa Zarządu Głównego PZITB oraz Wojewódzkie Oddziały PZITB w Częstochowie, Toruniu i Płocku, w których obok inżynierów budowlanych dużą aktywnością wykazywali się ekonomiści i prawnicy. Nastąpiła swego rodzaju specjalizacja tj. konferencje nt. cen w budownictwie organizowano w Częstochowie, o prawie budowlanym w Toruniu, o metodach zarządzania - w Płocku.

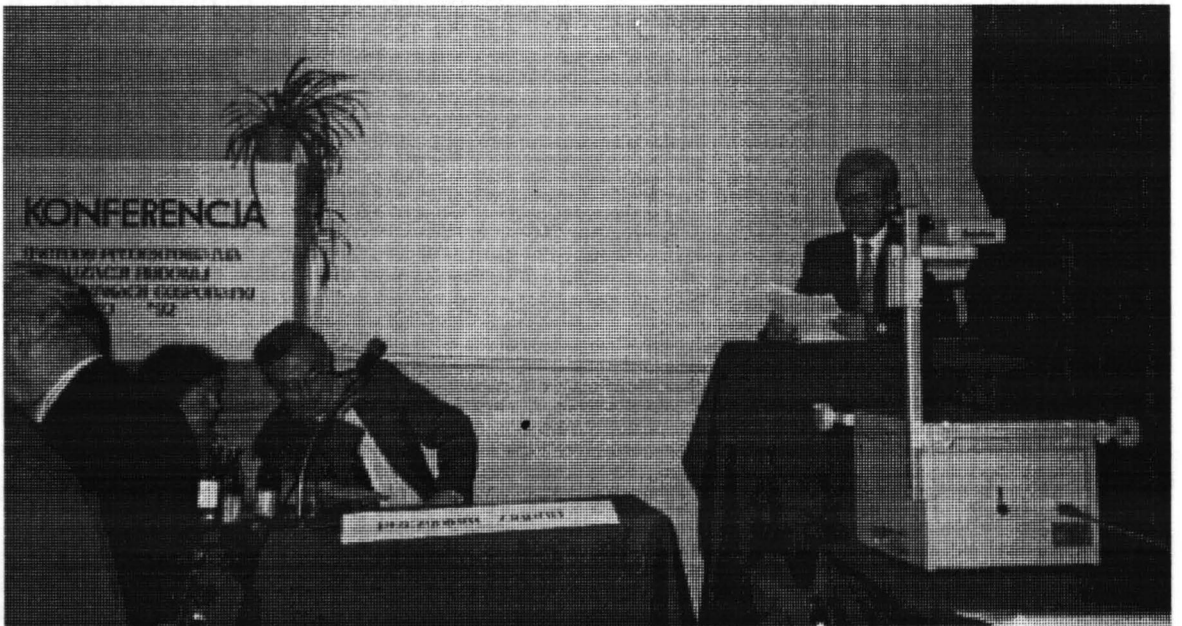
Temat zreformowania budownictwa w Polsce jest do dzisiaj aktualny, stąd środowisko naukowe związane z Towarzystwem Naukowym Inżynierii Procesów Budowlanych oraz Instytutem Gospodarki Mieszkaniowej organizuje konferencje nt. gospodarki rynkowej w budownictwie. Szczególnie interesującą konferencję naukowo-problemową pt. "METODY PROJEKTOWANIA I REALIZACJI BUDOWLI W WARUNKACH GOSPODARKI RYNKOWEJ" zorganizował 7-9 grudnia w Szklarskiej Porębie Zakład Metod Projektowania i Realizacji Budowli Instytutu Budownictwa Politechniki Wrocławskiej. Konferencja ta poza naukowcami zgrupowała liczących się

w kraju przedsiębiorców budowlanych, szefów wiodących biur projektowych, producentów materiałów budowlanych oraz przedstawicieli Sejmowej Komisji Budownictwa. Jednym z wiodących tematów były propozycje Ministerstwa Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa dotyczące reformy mieszkalnictwa. Na konferencję w Szklarskiej Porębie członkowie Sekcji Systemowych Metod Zarządzania i Informatyki TNP przygotowali dwa referaty.

Płockie środowisko budowlano-inwestycyjne poprzez Sekcję przy TNP wspólnie z Politechniką Brzeską i TNIPB kontynuuje nadal omawianą tematykę na szczeblu międzynarodowym i organizuje w Brześciu w dniach od 31 sierpnia do 2 września 1993 roku II Międzynarodową Konferencję Budowlaną pt. "METODY ZARZĄDZANIA I KALKULACJI W WARUNKACH BUDOWLANEJ GOSPODARKI RYNKOWEJ".

6. STAN WYJŚCIOWY PRZED REFORMĄ MIESZKALNICTWA A ŁĄD MIESZKANIOWY

W kraju obecnie szacuje się deficyt samodzielnych mieszkań na około 1,6 mln. W ocenie wielu specjalistów uwzględniając przyrost naturalny i wyeksploatowanie znacznej części substancji mieszkaniowej rocznie powinno budować się około 400 tys. mieszkań. Zakłada się, że minimalna liczba mieszkań budowana w Polsce przy uwzględnieniu stopnia wykurszania się istniejących zasobów mieszkaniowych powinna wynosić około 140 tys. rocznie. W latach 1990-91 wykonywano tylko po około 130 tys. mieszkań rocznie, natomiast uwzględniając liczbę przygotowanych dotychczas stanów surowych przewiduje się wykonanie w 1993 roku poniżej 70

Obrady Konferencji Naukowo-Problemowej Zakładu Metod Projektowania i Realizacji Budowli Instytutu Budownictwa Politechniki Wrocławskiej pt. "METODY PROJEKTOWANIA I REALIZACJI BUDOWLI W WARUNKACH GOSPODARKI RYNKOWEJ" /Szklarska Poręba, 7-9.12.92/. Referat wygłasza inż. W. Serafimowicz /P.B.P. "PETROBUDOWA" w Płocku/. Pierwsza od lewej prof. Ewa Marcinkowska z-ca przewodniczącego Komitetu Organizacyjnego Konferencji (Politechnika Warszawska), drugi od lewej prof. Kazimierz Cierzyński - wiceprezes TNIPB (Politechnika Warszawska).

tys. mieszkań co należy uznać za skandalicznie niski poziom.

Stan budżetu narodowego i budżetu większości rodzin potrzebujących mieszkań oraz stagnacja gospodarcza i niewielkie szanse na pozyskanie dewiz do kraju uniemożliwiają optymistyczne i łatwe rozwiązania technologiczno-organizacyjne, które mogłyby wyprowadzić budownictwo, w tym budownictwo mieszkaniowe, na zadawalający społecznie poziom.

Założenia polityki mieszkaniowej Państwa /NOWY ŁAD MIESZKANIOWY/ opracowane przez środowisko związane z nowym kierownictwem Ministerstwa Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa mają charakter docelowy. Wprowadzenie w życie tych założeń wymaga wdrożenia proponowanego przez resort budownictwa "Zbioru ustaw mieszkaniowych" tzw. "konstytucji mieszkaniowej" oraz ustaw: "Prawo budowlane", "O zagospodarowaniu przestrzennym" i "O przetargach w działalności inwestycyjnej".

Słabością tego bardzo interesującego programu jest nieuwzględnianie kondycji finansowej społeczeństwa.

Założono, że koleb napędzającym budownictwo mieszkaniowe będą środki finansowe wynikające z reformy czynszów i świadczeń mieszkaniowych oraz z reformy finansowania mieszkalnictwa.

Nietrudno przewidzieć, że proponowany przez MGPIB kompleksowy program naprawczy mieszkalnictwa będzie miał trudności z akceptacją społeczną, gdyż będzie musiał być realizowany w warunkach:

- niskich dochodów większości społeczeństwa,
- poważnego deficytu w budżecie państwa,
- niedoboru kapitału w systemie bankowym,
- braku wyspecjalizowanych instytucji finansowania budownictwa i sporego zadłużenia spółdzielczości mieszkaniowej,

- niskiego poziomu organizacyjnego budownictwa,

- bardzo wysokich kosztów budowy 1 m² pow. użytkowej mieszkania.

7. ŁAD W BUDOWNICTWIE

Traktując budownictwo w szerokim ujęciu jako zespół dziedzin, którymi obecnie zajmuje się przede wszystkim Ministerstwo Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa wprowadzenie nowego ładu budowlanego pod wymogi gospodarki rynkowej wymaga ogromnych zmian w wielu sferach naszej rzeczywistości, począwszy od legislacyjnej i bankowo-kredytowej, a skończywszy na przełamaniu barier socjopsychologicznych w obszarze metod zarządzania.

Należy w pełni zgodzić się ze stanowiskiem PZITB, SARP i TUP z dnia 16 marca 1992 roku skierowanym do ówczesnego Prezesa Rady Ministrów, które jest nadal aktualne: "Coraz gorszy stan zagospodarowania przestrzennego Polski, spowodowany degradowaniem środowiska przyrodniczego, lekceważeniem elementarnych zasad ładu urbanistycznego i architektonicznego, łamaniem prawa samowolą budowlaną wywołuje groźne skutki tak w

sferze ekonomicznej, jak i kulturowej naszego kraju.

Opanowanie tej sytuacji powinno być jednym z najpilniejszych zadań i jest możliwe, gdy gospodarowanie przestrzenią będzie prowadzone kompleksowo w skali kraju, regionów, miast i wsi, tzn. będzie obejmowało: planowanie przestrzenne /krajowe, regionalne i miejscowe/, urbanistykę i architekturę, nadzór budowlany, koordynację działalności budowlanej prowadzonej przez różne resorty, geodezję i kartografię, gospodarkę gruntami, politykę w zakresie eksploatacji istniejących zasobów budowlanych."

Budownictwo można podzielić na: mieszkaniowe, usługowo-handlowe, przemysłowe, komunikacyjne, itp. Obecnie z doraźnych względów społeczno-politycznych analizowana jest tematyka prawie wyłącznie dotycząca budownictwa mieszkaniowego czy szerzej mieszkalnictwa.

MGPIB opracowując we wrześniu 1992 roku założenia polityki mieszkaniowej Państwa w dokumencie zatytułowanym "NOWY ŁAD MIESZKANIOWY", w pewnym sensie zawężyło temat "dostosowanie budownictwa pod wymogi gospodarki rynkowej".

Interesującym przykładem niedoceniań tematyki organizacji i zarządzania w budownictwie było zlikwidowanie w 1991 roku Instytutu Ekonomiki, Zarządzania i Organizacji Przemysłu Budowlanego "ORGBUD" i powołanie na jego bazie Instytutu Gospodarki Mieszkaniowej.

Zdawałoby się, że temat organizacji, zarządzania /management/ i ekonomiki budowlanej powinien w warunkach wdrażania gospodarki rynkowej doczekać się autentycznego i fachowego traktowania; stąd wydaje się, że zbyt pochopnie zlikwidowano zespół, który dotychczas zajmował się tą problematyką.

Należy przypomnieć, że nawyki minionego okresu /niedocenia realnego planowania i improwizacja w zarządzaniu/ powodują ogromne nieuzasadnione zwiększenie ceny 1 m² powierzchni użytkowej budowanych mieszkań, co dodatkowo pogłębia kryzys w budownictwie. Jak dotychczas tylko na niewielu budowach widać poprawę w jakości i terminowości oraz propozycje godziwych cen za wykonawstwo robót. W związku ze spadkiem dochodów w gospodarce narodowej i utrzymującej się recesji wydaje się mało realne, że szybko nastąpi radykalna zmiana polityki mieszkaniowej państwa wraz z ożywieniem ruchu inwestycyjnego.

Wiele wskazuje, że budownictwo, jak dotychczas, zostanie pozostawione sobie a proponowane przez MGPIB rozwiązania mogą zaowocować dopiero za kilkanaście lat. Stąd szczególnie ważne są wewnętrzne działania środowiska budowlano-inwestycyjnego mające na celu zaproponowanie wyważonych i fachowych propozycji zmian dotychczasowych metod pracy na wszystkich szczeblach zarządzania oraz wypracowania tanich metod budownictwa mieszkaniowego. Obecnie ścierają się dwa poglądy.

Pierwszy, że budownictwo najwcześniej ulega zachwianiu w warunkach recesji w gospodarce i najpóźniej w stosunku do innych działów gospodarki

narodowej wychodzi - po zlikwidowaniu recesji. Stąd wnioski - należy czekać na poprawę sytuacji ekonomicznej kraju, ale jak długo?

Drugi pogląd - to metoda wyjścia z recesji poprzez ożywienie budownictwa. Według oceny prof. dr hab. Leszka Kalkowskiego z Akademii Ekonomicznej w Krakowie: "Rozwój budownictwa mieszkaniowego może stać się *lokomotywą* ożywiającą gospodarkę kraju. Według przeprowadzonych badań opartych o bogaty materiał statystyczny, a zwłaszcza bilanse przepływów międzygałęziowych ustalono, że można uzyskać wysoki efekt mnożnikowy, oznaczający, że każdy pracownik zatrudniony w budownic-

twie wywołuje zatrudnienie w innych działach i gałęziach gospodarki narodowej jeszcze jednej osoby."

Wniosek, by wyprowadzić gospodarkę narodową z recesji poprzez zaktywizowanie ruchu inwestycyjnego jest bardzo atrakcyjny. Ale skąd wziąć na to środki finansowe nie zaprzeczając dotychczasowych efektów wdrażania zasad gospodarki rynkowej?

Wydaje się, że do rezerw, jakimi dysponujemy - to poprawa organizacji na wszystkich szczeblach zarządzania, a to wymaga przełamania barier socjopsychologicznych i podniesienie poziomu etyki zawodowej.

BIBLIOGRAFIA

1. Banasiak W., *Płocka aleja dla budowniczego obiektów w Mieliu* [o Antonim Roguckim], < GŁOS ZAŁOGI > nr 45 /1369/, 1989, listopad, s. 1-2,
2. Chrzanowski A., Biliński T., Wolczański J., Urbański P., *Profesor Józef Czachorowski - 50 lat pracy zawodowej - 20 lat pracy naukowej*, Zielona Góra, 1992,
3. Gómińska T., *MALY POCZET WIELKICH BUDOWNICZYCH*. Antoni Rogucki - żyć, znaczący budować, < FUNDAMENTY >
4. Kuffel R., *Nie chowajcie się w cieniu drzewa* [rozdział o Antonim Roguckim] (w): PŁOCKIE LOSY, TNP, Płock 1989, s. 5-16,
5. Kulas T., *KRONIKA Z ŻALOBNEJ KARTY*. Mgr inż. arch. Antoni Rogucki /1909 - 1983/, < PRZEGLĄD BUDOWLANY > 1984, nr 4, s. 216,
6. Majzner M., Mgr inż. arch. Antoni Rogucki. *Budowniczy Polski i Płocka*, < NOTATKI PŁOCKIE > 1983, nr 4/117, s. 65-67,
7. Mościcki J., Serafimowicz W., Ład w budownictwie, < Opracowanie P.B.P. "PETROBUDOWA" > 1992, październik,
8. Pilatowicz J., *Rogucki Antoni*, (w): POLSKI SŁOWNIK BIOGRAFICZNY. 1988, zeszyt nr 130, s. 475-476,
9. Rowiński L., *Początek polsko-białoruskiej współpracy naukowo-technicznej w budownictwie* < NOTATKI PŁOCKIE > 1992, nr 3/152, s. 49-51,
10. Rubachow A.I., *Rynocznoje odnoszenia w stroiitelswie* < POLITECHNIKA BRZESKA, BREST-OPTIM > Brześć, 1992,
11. Serafimowicz W., *Metoda PROKOR-P (PERT+SHOD) jako sprawdzone narzędzie planowania, sterowania i kontroli realizacji produkcji budowlano-montażowej w wyrazie rzeczowym*, < Opracowanie Koła PZITB P.B.P. "PETROBUDOWA" w Płocku > 1976, wrzesień,
12. Serafimowicz W., *Zmodyfikowany system zarządzania produkcją budowlano-montażową w P.B.P. "PETROBUDOWA"*, < Opracowanie Koła PZITB P.B.P. "PETROBUDOWA" w Płocku > 1976, listopad,
13. Serafimowicz W., *Propozycja integracji systemów procesu inwestycyjnego i zarządzania produkcją w przedsiębiorstwie budowlanym w oparciu o doświadczenia P.B.P. "PETROBUDOWA" na placach budowy MZRIP i FMŻ* < Opracowanie Koła PZITB P.B.P. "PETROBUDOWA" w Płocku > 1977, luty,
14. Serafimowicz W., *Temat branżowy nr 78-33-C pt. "System zarządzania produkcją budowlano-montażową w przedsiębiorstwach budownictwa przemysłowego*, < Opracowanie P.B.P. "PETROBUDOWA" > 1977, wrzesień,
15. Serafimowicz W., *z zespołem, Analiza potrzeb przedsiębiorstwa budownictwa przemysłowego w dziedzinie planowania i sterowania produkcją budowlano-montażową w generalnym wykonawstwie i siłach własnych /Temat branżowy nr 78-33-C/, < Opracowanie P.B.P. "PETROBUDOWA" > 1979, marzec,*
16. Serafimowicz W., *Koncepcja Skoordynowanego Systemu STEROD /Temat branżowy nr 78-33-C/, < Opracowanie P.B.P. "PETROBUDOWA" > 1979, październik,*
17. Serafimowicz W., *System SHOD jako narzędzie umożliwiające współpracę systemów zarządzania procesami produkcji budowlanej /Temat branżowy nr 78-33-C/, < Opracowanie P.B.P. "PETROBUDOWA" > 1979, listopad,*
18. Serafimowicz W., *System STEROD - planowanie i zarządzanie budownictwem krajowym i eksportowym*, < Opracowanie P.B.P. "PETROBUDOWA" > 1982, luty,
19. Serafimowicz E., Serafimowicz W., Chojnacki J., *Systemowe metody zarządzania i informatyka w budownictwie*, < NOTATKI PŁOCKIE > 1992, nr 2/151, s. 26-39,
20. Serafimowicz W., Mościcki J., Koczurko A.N., Iwarowski P.N., *Stypizowana klasyfikacja budowlanych procesów produkcyjnych według metody STEROD*, < I Międzynarodowa Budowlana Konferencja Naukowo-Techniczna w Brześciu pt. WYKORZYSTANIE KOMPUTERÓW PERSONALNYCH W PROJEKTOWANIU I ZARZĄDZANIU W BUDOWNICTWIE > 1992, wrzesień, Część II, s. 27-36,
21. Serafimowicz W., Bewz S.I., Tridow N.W., Cybka W.I., *System STEROD - integracja zasobów produkcyjnych i kalkulacji z techniką hamonogramowania*. Sumski wariant, < I Międzynarodowa Budowlana Konferencja Naukowo-Techniczna w Brześciu pt. WYKORZYSTANIE KOMPUTERÓW PERSONALNYCH W PROJEKTOWANIU I ZARZĄDZANIU W BUDOWNICTWIE > 1992, wrzesień, Część I, s. 63-65,
22. Serafimowicz W., Serafimowicz E., Korol I., *System WESER jako innowacja organizacyjna w budownictwie*, < I Międzynarodowa Budowlana Konferencja Naukowo-Techniczna w Brześciu pt. WYKORZYSTANIE KOMPUTERÓW PERSONALNYCH W PROJEKTOWANIU I ZARZĄDZANIU W BUDOWNICTWIE > 1992, wrzesień, Część II, s. 54-63,
23. Serafimowicz W., *Sprawozdanie z I-rszej Międzynarodowej Budowlanej Konferencji Naukowo-Technicznej w Brześciu pt. WYKORZYSTANIE KOMPUTERÓW PERSONALNYCH W PROJEKTOWANIU I ZARZĄDZANIU W BUDOWNICTWIE /12-15 września 1992 r./*, < TNP > 1992, wrzesień,
24. Serafimowicz W., *WYKORZYSTANIE KOMPUTERÓW PERSONALNYCH W PROJEKTOWANIU I ZARZĄDZANIU W BUDOWNICTWIE /Konferencja w Brześciu 12-15 września 1992 r./*, < NOTATKI PŁOCKIE 1992, nr 3/152, s. 52-57,
25. Serafimowicz W., Smaga J., *Propozycja stypizowanej klasyfikacji etapów i elementów robót dla potrzeb kosztorysowania i hamonogramowania w budownictwie*, < TNP > 1992, październik,
26. Serafimowicz W., *Metoda STEROD jako integracja dokumentacji kosztorysowej i hamonogramowo-planistycznej z dokumentacją realizacji produkcji budowlano-montażowej*, < Konferencja Naukowo-Probleмова Instytutu Budownictwa Politechniki Wrocławskiej pt. "METODY PROJEKTOWANIA I REALIZACJI W WARUNKACH GOSPODARKI RYNKOWEJ". Szklarska Poręba > 1992, grudzień, s. 112-120,
27. Smaga J., *Kosztorys w zarządzaniu produkcją budowlaną*, < Wydawnictwo WACETOB-PZITB, CENY, NORMOWANIE I KOSZTORYSOWANIE ROBÓT BUDOWLANYCH > 1992, zeszyt nr 11, s. 47-52,
28. Smaga J., *Bilansowanie zasobów produkcji budowlanej*, < Konferencja Naukowo-Probleмова Instytutu Budownictwa Politechniki Wrocławskiej pt. "METODY PROJEKTOWANIA I REALIZACJI W WARUNKACH GOSPODARKI RYNKOWEJ". Szklarska Poręba > 1992, grudzień, s. 121-124.